

Стаття надійшла до редакції 12.06.2021 р.

Перевірено на плагіат 16.06.2021 р.

унікальність – 91.11%

<https://doi.org/10.17721/StudLing2021.19.24-37>

УДК 81'38'42:821.111:165.194

ІНТЕРФЕНОМЕНИ В ПАРАДИГМАЛЬНОМУ ВИМІРІ, АБО ЩО ТАМ ЗА ОБРІЄМ КОГНІТОЛОГІЙ?¹

Ольга Петрівна Воробйова, o.p.vorobyova@gmail.com

д-р філол. наук, професор

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Стаття² присвячено визначенню ролі інтерфеноменів як багатовимірних інтегрованих явищ чи сутностей у формуванні сучасної постпарадигмальної синкретико-феноменологічної епістемі, яка заступає традиційні епістемі гіпотез і методологій (еволюціонізм, структуралізм, функціоналізм, когнітивізм). Інтерфеномени, що за способом термінопозначення можуть бути префіксально маркованими (інтермедіальність, мультимодальність, трансмедіальність тощо) або немаркованими (транспарентність, тілесність, стереоскопічність тощо), складають певну мережу – світ інтерфеноменів, якому притаманна внутрішня і зовнішня розмитість меж, смислова і просторова багатовимірність, гнучкість, об'ємність, голографічність. Кожен з інтерфеноменів у дослідницькому плані може виступати як фокус триангуляції або як ліній чи призми для вивчення інших (інтер)феноменів, постаючи при цьому в конвенційному чи неконвенційному баченні, окремишньо або в парній/потрійній/множинній репрезентації разом із іншими інтерфеноменами, перетинаючись із ними або інтегруючись за принципом чергування фігури та фону. У статті як конкретний вияв гри інтерфеноменами в художньому тексті, показано взаємодію інтермедіальності, мультимодальності і словесної голографії, що сукупно формують сенсорний конструкт музикалізації в оповіданні сучасного британського письменника Кадзуо Ісігуро (Isiguro) «Шансон'є» (Crooner). Спираючись на здійснений аналіз та заглядаючи за обрії

¹ Статтю виконано в межах фундаментального наукового дослідження МОН «Лінгвістика інтермедіальності у викликах сучасності: полімодальність мислення, інтерсеміотичність тексту, полілог культур» (реєстраційний номер в УкрНПДТ 0119U100934).

² Стаття включає певні фрагменти, раніше опубліковані авторкою в матеріалах конференції «Актуальні проблеми романо-германської філології у контексті антропоцентричної парадигми», проведеної факультетом іноземної філології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова 20 листопада 2020 р. [Воробйова 2021, с. 14–17] та модифіковані в контексті цієї статті.

когнітивно-дискурсивної парадигми, авторка статті окреслює можливі вектори подальших парадигмальних зміщень у межах міждисциплінарної гуманітаристики, зокрема в бік енергійності, панкреативності та лудичності як домінантних інтерфеноменів.

Ключові слова: інтерфеномен, (пост)парадигмальний вимір, семейотична (симптоматична) парадигма, синкретико-феноменологічна епістема, інтермедіальність, мультимодальність.

INTERPHENOMENA IN THE PARADIGMAL DIMENSION, OR WHAT IS THERE BEYOND THE HORIZON OF COGNITOLOGY?

Olga P. Vorobyova, o.p.vorobyova@gmail.com

Doctor of Philology, Professor

National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

This paper addresses the role of interphenomena as multidimensional integrative phenomena or entities in shaping the contours of current postparadigmatic syncretic phenomenological episteme that tends to substitute the traditional hypothesis-methodology epistemes, those of evolutionarism, structuralism, functionalism, and cognitivism. Interphenomena, which according to their terminological world-building design can be marked by the respective prefixes (intermediality, multimodality, transmediality, etc.) or unmarked (transparency, corporeality, stereoscopicity, etc.), form a network – the world of interphenomena. The latter might be characterised by internal and external diffusion, sense and space multidimensionality, flexibility, volumetricity, and holographicity. From a research perspective each interphenomenon may be regarded as a triangulation focus and a lense or prism for studying other (inter)phenomena. At this it might be viewed conventionally or non-conventionally, as a separate unit or in a double/triple/multiple configuration with other interphenomena, while being related to or integrated with them according to the principle of figure/ground interchange. As a case study of interphenomena interplay in literary text, the paper highlights the interaction of intermediality, multimodality, and verbal holography, which jointly give rise to the sensory construal of musicalisation traced in Kazuo Ishiguro’s “Crooner”. Given the results of the analysis, while looking beyond the cognitive discursive paradigm horizon, the paper outlines possible vectors of further paradigm shifts within the area of interdisciplinary humanities, with a special emphasis on energality, pancreativity, and game-ubiquity as dominant interphenomena.

Key words: interphenomenon, (post)paradigmatic dimension, syncretic phenomenological episteme, semeiotic (symptomatic) paradigm, intermediality, multimodality.

ИНТЕРФЕНОМЕНЫ В ПАРАДИГМАЛЬНОМ ИЗМЕРЕНИИ, ИЛИ ЧТО ТАМ ЗА ГОРИЗОНТОМ КОГНИТОЛОГИИ?

Ольга Петровна Воробьёва, o.p.vorobyova@gmail.com

д-р. филол. наук, профессор

Национальный технический университет Украины

"Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского"

Статья посвящена определению роли интерфеноменов как многомерных интегративных явлений или сущностей в формировании современной постпарадигмальной синкретико-феноменологической эпистемы, замещающей традиционные эпистемы гипотез и методологий (эволюционизм, структурализм, функционализм, когнитивизм). Интерфеномены, которые по способу терминологического обозначения могут быть префиксально маркированными (интермедиальность, мультимодальность, трансмедиальность и под.) или немаркированными (транспарентность, телесность, стереоскопичность и т.п.), формируют некую сеть – мир интерфеноменов с присущими ему внутренней и внешней размытостью границ, смысловой и пространственной многомерностью, гибкостью, объёмностью, голографичностью. Каждый из интерфеноменов в исследовательском плане может быть как фокусом триангуляции, так и линзой или призмой для изучения других (интер)феноменов, рассматриваясь при этом в свете конвенционального или неконвенционального видения, отдельно или в контексте парной/тройственной/множественной репрезентации вместе с другими интерфеноменами, в корреляции или интеграции с ними по принципу чередования фигуры и фона. В статье как частный случай игры интерфеноменами в художественном тексте показано взаимодействие интермедиальности, мультимодальности и словесной голографии, совместно формирующих сенсорный конструкт музыкализации в рассказе современного британского писателя Кадзуо Исигуро «Шансонье» (Crooner). Опираясь на проведенный анализ и заглядывая за горизонт когнитивно-дискурсивной парадигмы, автор статьи очерчивает возможные векторы дальнейших парадигмальных сдвигов в рамках междисциплинарной гуманитаристики, в частности в сторону энергичности, панкреативности и лудичности как доминантных интерфеноменов.

Ключевые слова: интерфеномен, (пост)парадигмальное измерение, синкретико-феноменологическая эпистема, семейотическая (симптоматическая) парадигма, интермедиальность, мультимодальность.

*Мова є витвором людського інтелекту,
отже, можна твердити, що вона існує в
головах, в мозку людей, які нею володіють,
у вигляді певного інвентаря слів та правил їх
сполучування і побудови висловлень. Але
водночас мова існує також у безлічі усних
і писемних висловлень, які можуть
фіксуватися у вигляді певних текстів.*
[Семчинський 1996, с. 7]

Вступ. Винесені в епіграф слова проф. С. В. Семчинського, чий 90-річний ювілей ми нещодавно відзначали, свідчать про те, що по-справжньому талановитий вчений, характеризуючи певне явище, не лише фіксує чинний стан речей, а й свідомо чи підсвідомо заглядає вперед, окреслюючи паростки нових знань про феномен, що вивчається. Так, з позицій сьогодення у наведеному визначенні очевидно простежуються декілька дослідницьких мотивів, пов'язаних із засадничими положеннями когнітивно-дискурсивної парадигми. Йдеться, передовсім, про креативність вербалізованих розумових процесів, мережевий характер *lingua mentalis*, що спирається на нейронні патерни, а також про кореляцію дискурсивного континууму з його фіксацією в текстах. Водночас, зважаючи на те, що “Предмет науки відбиває не лише реальність об'єкта, а й активність пізнавальної діяльності людини щодо об'єкта” [Семчинський 1996, с. 8], останнім часом і когнітивно-дискурсивна парадигма поступово втрачає свій проривний характер, поступаючись новому, більш холістичному погляду на об'єкт лінгвістики.

Парадоксальність сьогодення з його несподіваними і, подекуди, крутими поворотами в усіх сферах суспільного життя примушує замислитися, серед іншого, і над змінами у векторах наукового осмислення світу, яке ми звично пов'язуємо з поняттям наукових парадигм, розвиток яких, на думку Томаса Куна, має революційний характер [Кун 1977]. Поштовх до міркувань стосовно специфіки сучасної лінгвістичної епістемі було свого часу надано О. С. Кубряковою, яка вивела перелік основних настанов лінгвістики кінця ХХ ст., включивши до нього експансіонізм, антропоцентризм, (нео)функціоналізм та експланаторність [Кубрякова 1995, с. 207]. До цих настанов, з їх конкретизацією, О. О. Селівановою [2008] згодом було додано ще три дослідницьких принципи: етноцентризм [там само, с. 45–46], психонетичність як урахування “інших, ніж мислення, смислопороджувальних механізмів свідомості людини (відчуттів, почуттів, інтуїції, трансценденції, колективного

© Воробйова О. П. [Воробѣва О. П.], o.p.vorobyova@gmail.com

Интерфеномени в парадигмальному вимірі, або що там за обрієм когнітології? [Интерфеномены в парадигмальном измерении, или что там за горизонтом когнитологии?] (Українською / На укр. яз.)

позасвідомого)” [там само, с. 46] та діалогічність [там само, с. 47–48].

З плином часу і нарощуванням еволюційного складника в парадигмальних змінах базовий перелік дослідницьких настанов у лінгвістиці було розвинено й уточнено в бік панекспансіонізму (міждисциплінарність і історизація мовознавчих та лінгвопоестологічних студій), анти- або контрантропоцентризму (екологізація лінгвістичних досліджень, мовної та текстової онтології) й неоантропоцентризму (технологізація емпіричного матеріалу і методик його аналізу та перенесення дослідницького акценту на енергійні аспекти мови, тексту і дискурсу), неофункціоналізму (у термінах діяльнісного підходу) та неоекспланаторності (дидактизація лінгвістичних дисциплін та наближення до розкриття проблем, що ще певний час тому, здавалося, не підлягали вирішенню) [Вороб'єва 2013, с. 43]. Останнім часом технологізація емпіричного матеріалу і методик його аналізу набула особливої ваги і виокремилась в окремий напрям, який отримав назву “дигітальна гуманітаристика” [Kirschenbaum 2014].

Оцінюючи, багато в чому суб'єктивно, динаміку сучасної епістеми на тлі попередніх парадигмальних зрушень і періодизуючи їх за такими етапами: допарадигмальна доба (холістична епістема), власне парадигмальна доба (епістема гіпотез і методологій – еволюціонізм, структуралізм, функціоналізм, когнітивізм), перехідний період (мозаїкоподібна епістема – jigsaw paradigm [там само, с. 44]) і постпарадигмальна доба (синкретико-феноменологічна епістема), доходимо висновку, що гуманітарне сьогодення, долаючи жорсткий сцієнтизм традиційних наукових парадигм у стрибкоподібності їх змін, поступово, через парадигмальну модель епістемного збирання [там само], входить саме в постпарадигмальний період – період «тонкого налаштування» епістеми в між- і трансдисциплінарному вивченні природи складних феноменів. Такий підхід перегукується із культовою для багатьох західних гуманітаріїв і, частково вітчизняних істориків і культурологів, концепцією «семейологічної (симптомної) парадигми» [Гінзбург 2014, с. 217; Козлов 1994, с. 28] Карло Гінзбурга, яку він вдало визначив як “un paradigma idiziario” (рос. «уликовая парадигма») [Гінзбург 2014, с. 189], тобто евіденційна парадигма, парадигма натяків, прикмет, підказок, побічних деталей, другорядних розбіжностей. Згідно з цим підходом, будь-яка, на перший погляд, другорядна деталь може бути відбитком великих смислових процесів, які й роблять цю дрібницю можливою і які можуть бути реконструйовані саме за такими побічними ознаками шляхом «миттєвого підсумовування розумових процесів» [там само, с. 226].

Актуальність цієї розвідки визначається спрямованістю до визначення

змісту чинної епістеми гуманітарного знання, яку ми називаємо синкретико-феноменологічною. **Об'єктом** дослідження є поняття інтерфеномену як цілісного комплексного явища, що характеризується розмитістю меж, гнучкістю, об'ємністю, багатовимірністю та голографічністю і разом з іншими інтерфеноменами формує певну мережу – світ інтерфеноменів. **Предмет** дослідження складає взаємодія трьох інтерфеноменів, а саме, інтермедіальності (музикалізації), мультимодальності і словесної голографії, в оповіданні Кадзуо Ісігуро (Ishiguro) “Crooner” (Шансон'є) [Ishiguro 2009, р. 3–33], що входить до збірки “Nocturnes. Five Stories of Music and Nightfall” (Ноктюрни. П'ять історій про музику й сутінки³). **Мета** дослідження полягає у встановленні вербальних механізмів такої взаємодії, які уможливають створення вписаного в художній текст сенсорного конструкту як основи для читачького емоційного резонансу. Мета аналізу визначає низку **завдань**, до яких належать: 1) окреслення кола інтерфеноменів як стрижня сучасної синкретико-феноменологічної епістеми гуманітарного знання; 2) визначення можливих підходів до розгляду інтерфеноменів; 3) розкриття механізмів взаємодії інтермедіальності (музичності) й мультимодальності у зазначеному оповіданні Кадзуо Ісігуро; 4) встановлення ролі словесної голографії як емоціогенного чинника такої взаємодії. **Новизну** проблематики і результатів дослідження зумовлює неортодоксальний підхід до гетерогенних явищ, які об'єднані низкою спільних рис, взаємодіють між собою, визначаючи новий феноменологічний акцент у лінгвопоеетологічних студіях. Якщо феноменологічна поетика Гастона Башляра [Башляр 2004] характеризувалася предметно-поняттєвою емфазою, де фігурували феноменологія дому, гнізда, мушлі, свічки, полум'я і под. [там само, с. 18–43, 50–55, 56–67, 114–129, 130–139], у цій розвідці на перший план виходить кваліфікативно-поняттєва феноменологія тілесності, стереоскопічності, мультимодальності тощо.

Виклад основного матеріалу дослідження. Самий термін “інтерфеномен” виник у результаті узагальнення спільних рис цілого комплексу різнорідних явищ, які характеризуються складною природою, універсальністю і включають три групи понять: 1) власне інтерфеномени (інтертекстуальність [Кристева 2004; Чернявская 2009; Воробйова 2021], інтердискурсивність [Чернявская 2009; Иерусалимская 2016], інтермедіальність [Хансен-Лёве 2016; Маценка 2017; Rajewsky 2002; Wolf 2011], інтерсеміотичність [Quémada et al.

³ У нещодавно виданому українському перекладі – “Ноктюрни. П'ять історій про музику та смеркання” [Ішігуро 2021].

1991], інтердисциплінарність [Бушмакина 2017; Østreng 2008] тощо); 2) суміжні мульти/ транс/ поліфеномени, як-от мультимодальність [Nørgaard et al. 2010, p. 30–34, 117–120; Nørgaard 2014], трансмедіальність [Wolf 2011, p. 253–254], полікодовість [Чернявская 2009] і под.; та 3) немарковані інтерфеномени (тілесність/корпоральність [Галуцьких 2016; Chrzanowska-Kluczewska 2017], транспарентність [Mogozova 2017], голографічність [Вороб'єва 2010; Vorobyova 2021], напруженість [Лещенко 2017; Fill 2003] тощо).

Подібне тлумачення цього класу явищ розкриває одну із граней сучасної синкретико-феноменологічної епістемі, у центрі якої не система гіпотез і методологій, а феноменологія світу в його багатовимірній екзистенції. Серед інших її граней виокремлюємо такі дослідницькі альтернативи: 1) зосередженість на (інтер)феномені *per se* як фокусі триангуляції (комбінування і використання різних методів, підходів, методологій, теорій в одному дослідженні); 2) орієнтація на (інтер)феномен як лінзу/ призму для дослідження інших (інтер)феноменів і процесів; 3) окреслення феномена в його неконвенційному/ парадоксальному баченні; 4) подання (інтер)феномена в парній/ потрійній/ множинній репрезентації (наприклад, інтертекстуальність/ інтерсеміотичність/ інтермедіальність); 5) реконструкція (інтер)феномена в його цілості з опорою на побічні деталі; 6) реконструкція синкретизованих (інтер)феноменних кластерів (сенсорних конструктів) з опертям на чергування фігури і фону.

Для того, щоб продемонструвати [див. також Vorobyova 2021, p. 305–311; Жлуктенко 2017, с. 257–258], як працюють деякі з наведених вище технік аналізу, звернімося до оповідання “Crooner” (Шансон'є⁴) сучасного британського письменника, Нобелівського лавреата 2018 року Кадзуо Ісігуро, яке відкриває його збірку “Nocturnes. Five Stories of Music and Nightfall” [Ishiguro 2009, p. 3–33]. Сюжет оповідання побудовано навколо випадкової зустрічі на площі Святого Марка у Венеції молодого гітариста Янека з колись всесвітньо відомим американським естрадним співаком Тоні Гарднером, який попросив хлопця закомпаніювати йому, коли він співатиме своїй дружині Лінді серенад з гондольї на одному з венеційських каналів.

Виходячи із сюжету, природньо, що стрижнем цього оповідання, як і всієї збірки, є музика, занурена в романтичний архітектурно-акватичний контекст

⁴ В опублікованому українському перекладі назва цього оповідання звучить як “Співак-крунер” [Ішігуро 2021, с. 5–34], що підкреслює особливу, “мурликаючу” манеру співу американських попзірок середини минулого століття. Наталія Жлуктенко пропонує більш нейтральний переклад назви оповідання “Зірка естради” [Жлуктенко 2017, с. 257].

Венеції, де й розгортаються драматичні події. Для Янека стає цілковитою несподіванкою, що серенади під балконом палацу стають для подружжя Гарднерів прощальним акордом їхнього сімейного життя. Для того, щоб відновити колишню популярність (*make a comeback* [Ishiguro 2009, p. 30]), вже не юний Тоні Гарднер вирішує, за згодою з коханою дружиною, створити нову сім'ю, одружившись зі значно молодшою красунею.

У тексті оповідання інтегровано щонайменше три охудожнені інтерфеномени:

- інтермедіальність у її а) мелопоетичному (музичність) й б) екфрастичному (урбаністичний пейзаж, архітектурні будівлі) різновидах, напр., а) *a guitar – something soft, solid, but amplified, thumping out the chords from the back* [Ishiguro 2009, p. 4]; *But his voice came out just the way I remember it – gentle, almost husky, but with the huge amount of body, like it was coming through an invisible mike* [Ishiguro 2009, p. 27]; б) *Mostly I play here at the Caffè Lavena, but on a busy afternoon, I might do a set with the Quadri boys, go over to the Florian, then back across the square to the Lavena* [Ishiguro 2009, p. 3]; *This was the Piazza San Marco after all* [Ishiguro 2009, p. 5];

- мультимодальність, репрезентована а) аудіальною, б) світловою, в) кінестетичною й г) акватичною лексико-семантичною та фоносемантичною образністю, напр., а) *There was quite a breeze that morning, and our brand-new marquee was flapping all around us* [Ishiguro 2009, p. 3]; б) *we were drifting past a large, brightly lit restaurant. [...] After the quiet and the darkness we'd been travelling through* [Ishiguro 2009, p. 15]; в) *Then we came out to a much wider canal, and immediately a water-taxi coming the other way rushed past us, making waves under the gondola* [Ishiguro 2009, p. 28]; г) *The gondola was bumping gently against the quay* [Ishiguro 2009, p. 32];

- і словесна голографія як об'ємна імітація а) циклічності (ранок – день – вечір, весна – літо – осінь), б) просторової колоподібності (рух площею, каналами), човникових осциляцій (рух площею) та/або хвилеподібності (пориви вітру, погойдування гондоли на хвилях каналу) поряд із в) обігруванням вертикалі (погляд з балкону долу, спів з гондоли під балконом) і горизонталі (рух площею, рух каналами). Поп., а) *there we were that spring morning, playing in front of a good crowd of tourists* [Ishiguro 2009, p. 3]; *The streets were dark and quiet as I went to meet Mr Gardner that night* [Ishiguro 2009, p. 13]; б) *one of the guys who move around the piazza* [Ishiguro 2009, p. 3]; *Vittorio steered us round another corner* [Ishiguro 2009, p. 15]; *A tourist strolling across the square will hear one tune*

© Воробйова О. П. [Воробѣва О. П.], o.p.vorobyova@gmail.com

Интерфеномени в парадигмальному вимірі, або що там за обрієм когнітології? [Интерфеномены в парадигмальном измерении, или что там за горизонтом когнитологии?] (Українською / На укр. яз.)

fade out, another fade in [Ishiguro 2009, p. 4]; в) *For all I knew, when Mr Gardner started singing, Mrs Gardner would come to the window with a gun and fire down at us* [Ishiguro 2009, p. 17]; *he's already stopped rowing and we drifted slowly till the gondola was directly beneath the window* [Ishiguro 2009, p. 25].

Унаслідок того, що сукупні вияви названих інтерфеноменів зазнають у тексті оповідання постійних флуктуацій за принципом чергування фігури і фону, коли на перший план поперемінно виходять чи-то інтермедіальні референції, чи-то маркери вбудованої мультимодальності, чи-то вербальна гра площинами, горизонтальними та вертикалями, ми спостерігаємо поступове формування багатовимірного сенсорного конструкту, який складає основу читацького емоційного резонансу у відповідь на мелопоетичну домінанту, змішану із нотками розчарування і надії.

Кумулятивний сенсорний конструкт ґрунтується в оповіданні на жорсткій “геометризації” історичного локусу (*the Piazza San Marco vs. Venetian canals*), що долається заспокоїливими колоподібними (*moved around the piazza*) та/ або лінійними (*drifted along through the darkness*) переміщеннями в геометризованому просторі, які перериваються переосмисленими в бік драматизації вертикальними векторами і площинами (*His posture, standing in the gondola, was pretty unsteady, and I was afraid he'd lose his balance any moment* [Ishiguro 2009, p. 27]). Саме цей сенсорний конструкт з його акцентованою емотивністю сприяє читацькій зануреності в інтригуючу серенадну історію двох люблячих одне одне літніх людей, які розлучаються заради повернення старіючої зірки до шоу-бізнесу.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Прискорення розвитку суспільних процесів наприкінці ХХ - на початку ХХІ століть відбивається й на темпі парадигмальних зміщень у гуманітарних студіях. Про це свідчить розгалуженість дослідницьких принципів і параметрів, що сукупно визначають зміст окресленої у статті синкретико-феноменологічної епістемі міждисциплінарного знання, у центрі якої поняття інтерфеномену як складного багатовимірного універсального явища, що піддається вивченню за посередництва декількох епістемологічних і методологічних альтернатив. Це означає, що когнітивно-дискурсивна парадигма, як і будь-яка інша, і надалі втрачатиме свій домінантний статус, з одного боку, за рахунок суміщення з більш традиційними комлементарними підходами, а з другого, завдяки виведенню на перший план певних властивостей інтерфеноменів, зокрема таких, як енергіальність, креативність і лудичність.

Література:

1. Башляр, Г. *Избранное: Поэтика пространства*, пер. с франц. (Москва, «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2004), 376 (Серия «Книга света»).
2. Бушмакина, Ю. В. «Междисциплинарный подход в современном историческом знании.» *Вестник ПГТТУ. Серия № 3: Гуманитарные и общественные науки* 14 (2017): 7–20.
3. Воробйова, О. П. «Інтертекстуальність у контексті парадигмальних змішень: гендерний етюд.» *Актуальні проблеми романо-германської філології у контексті антропоцентричної парадигми: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції*. (Київ, 2021): 14–18.
https://drive.google.com/file/d/1j1cD6Zoy_UjWr5j-j3hkBt0hVXXqtX2T/view
4. Воробьёва, О. П. «Словесная голография в пейзажном дискурсе Вирджинии Вулф: модусы, фракталы, фузии.» *Когніція, комунікація, дискурс: Електронний збірник наукових праць. Серія "Філологія" 1* (2010): 47–74.
<https://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/vypusk-no1-2010/vorobeeva-o-p>
5. Воробьёва, О. П. «Лингвистика сегодня: реинтерпретация эпистемы.» *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія* 16 (2) (2013): 41–47.
6. Галуцьких, І. А. *Тілесність у художній прозі англійського модернізму і постмодернізму (когнітивно-семіотичні студії)* (Запоріжжя, Кругозір, 2016), 627.
7. Гинзбург, К. «Приметы. Уликовая парадигма и её корни.» Гинзбург, К. *Мифы – эмблемы – приметы: Морфология и история. Сборник статей*, пер. с ит. и послесл. С. Л. Козлова (Москва, Новое издательство, 2004): 189–241.
8. Жлуктенко, Н. «Музичні імплікації в новелістичному циклі Кадзуо Ішігуро «Ноктюрни».» *Музична фактура літературного тексту: інтермедіальні студії*, за ред. Світлана Маценка (Львів, Апріорі, 2017): 253–260.
9. Иерусалимская, А. О. «Интертекстуальность vs Интердискурсивность как сложившийся дискурс.» *Вестник Северного (Арктического) Федерального университета. Серия «Гуманитарные и социальные науки» 2* (2016): 104–111. doi: 10.17238/issn2227-6564.2016.2.104 <https://rucont.ru/efd/371985>
10. Козлов, С. «Методологический манифест Карло Гинзбурга в трех контекстах.» *Новое литературное обозрение. Теория и история литературы, критика и библиография* 8 (1994): 27–31.
11. Кристева, Ю. *Избранные труды: Разрушение поэтики*, пер. с фр. (Москва, «Российская политическая энциклопедия», 2004), 656.
12. Кубрякова, Е. С. «Эволюция лингвистических идей во второй половине XX века (опыт парадигмального анализа).» *Язык и наука конца 20 века: сб. статей*, под ред. акад. Ю. С. Степанова. (Москва, Изд-во РГГУ, 1995): 144–238.
13. Кун, Т. *Структура научных революций*. С вводной статьей и дополнениями 1969 г., пер. с англ. И. З. Налетова (Москва, Прогресс, 1977), 151.
14. Лещенко, А. В. *Нарративная напряженность художественного текста*. (Черкассы, ЧП Гордиенко Е. И., 2017), 336.

© Воробйова О. П. [Воробьёва О. П.], o.p.vorobyova@gmail.com

Інтерфеномени в парадигмальному вимірі, або що там за обрієм когнітології? [Интерфеномены в парадигмальном измерении, или что там за горизонтом когнитологии?] (Українською / На укр. яз.)

15. Маценка, С. *Метамистецтво: словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики* (Львів, Апріорі, 2017), 120.
16. Селіванова, О. О. *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник*. (Полтава, Довкілля-К, 2008), 712.
17. Семчинський, С. В. *Загальне мовознавство*. 2-ге вид. (Київ, АТ “ОКО”, 1996), 328.
18. Хансен-Лёве, О. А. *Интермедialность в русской культуре: от символизма к авангарду*, пер. с нем. Б. М. Скуратова, Е. Ю. Смотрицкого. (Москва, РГГУ, 2016), 450. (Серия: «Росси́ка / Русистика / Россиеведение», IV)
19. Чернявская, В. Е. *Лингвистика текста: Поликодовость, интертекстуальность, интердискурсивность* (Москва, Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009), 248.
20. Chrzanowska-Kluczevska, E. “Corporeal imagination in the reception of verbal and visual artworks.” *Language – Literature – the Arts: A Cognitive-Semiotic Interface*, ed. by Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska and Olga Vorobyova. (Frankfurt am Main, Peter Lang Editions, 2017): 71–112 [Series Text – Meaning – Context: Cracow Studies in English Language, Literature and Culture. Vol. 14, Chrzanowska-Kluczevska, Elżbieta and Władysław Witalisz (eds.)]
21. Fill, A. *Das Prinzip Spannung: sprachwissenschaftliche Betrachtungen zu einem universalen Phänomen* (Tübingen, Gunter Narr Verlag, 2003), 206.
22. Kirschenbaum, M. “What is ‘Digital Humanities,’ and Why Are They Saying Such Terrible Things about It?” *differences* 25.1 (2014): 46–63. <https://mkirschenbaum.files.wordpress.com/2014/04/dhterriblethingskirschenbaum.pdf>
23. Morozova, O. “Transparency across semiotic modes: An ecological stance.” *Language – Literature – the Arts: A Cognitive-Semiotic Interface*, ed. by Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska and Olga Vorobyova. (Frankfurt am Main, Peter Lang Editions, 2017): 49–68 [Series Text – Meaning – Context: Cracow Studies in English Language, Literature and Culture. Vol. 14, Chrzanowska-Kluczevska, Elżbieta and Władysław Witalisz (eds.)]
24. Nørgaard, N. “Multimodality and stylistics.” *The Routledge Handbook of Stylistics*, ed. by Michael Burke. (London and New York, Routledge, Taylor & Francis Group, 2014): 471–484 [Routledge Handbooks in English Language Studies Series]
25. Nørgaard, N., Busse, B., Montoro, R. *Key Terms in Stylistics* (London-New York, Continuum, 2010), 269.
26. Østreng, W. “Crossing scientific boundaries by way of disciplines.” *Complexity: Interdisciplinary Communications 2006/2007*, ed. by Willy Østreng. (Oslo, Centre for Advanced Study, 2008): 11–13.
27. Quémada, B., Rastier, F., Courtés, J. *Analyse sémiotique du discours: de l'énoncé à l'énonciation* (Paris, Hachette supérieur, DL, 1991), 300.
28. Rajewsky, I. O. *Intermedialität* (Tübingen, Francke, 2002), 216.
29. Vorobyova, O. “Verbal holography, music, and emotions in Kazuo Ishiguro’s *Nocturnes*.” *Text – Image – Music: Crossing the Borders. Intermedial Conversations on the Poetics of Verbal, Visual and Musical Texts. In Honour of Prof. Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska*, ed. by Andrzej Pawelec, Aeddan Shaw and Grzegorz Szpila. (Frankfurt am Main, Peter Lang, 2021): 293–320. ([Text – Meaning – Context: Cracow Studies in English

© Vorobyova O. P. [Vorobjova O. P.], o.p.vorobyova@gmail.com

Interphenomena in the Paradigmal Dimension, or what is there Beyond the Horizon of Cognitology?
[Interfenomeny v paradygmal'nomu vymiri, abo shcho tam za obrijem kognitologii'?] (in Ukrainian)

- Language, Literature and Culture : [eds. Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska and Władysław Witalisz]. Vol. 19)
30. Wolf, W. "Intermediality." *Routledge Encyclopedia of Narrative Theory*, ed. by David Herman, Manfred Jahn and Marie-Laure Ryan. (London and New York, Routledge, 2011): 253–256.

Список джерел ілюстративного матеріалу:

1. Ishiguro, K. *Nocturnes. Five Stories of Music and Nightfall* (London, Faber and Faber, 2009), 221.
2. Ішігуро, К. *Ноктюрни. П'ять історій про музику і смеркання*, пер. з англ. (Львів, Видавництво Старого Лева, 2021), 216.

References:

1. Bashl'ar, G. *Izbrannoe: Poetika prostranstva [Selected papers: Poetics of space]*, transl. from French. (Moskva, "Rossijskaja politicheskaja entsiklopedija" (ROSSPEN), 2004), 376 (Series "Kniga sveta") (In Russ.).
2. Bushmakina, Ju. V. "Mezhdistsiplinarnyj podhod v sovremennom istoricheskom znanii [Interdisciplinary approach in contemporary historical knowledge]." *Vestnik PSHPU. Series 3: Gumanitarnye i obshchestvennyye nauki* 14 (2017): 7–20 (In Russ.).
3. Vorobjova, O. P. "Intertekstual'nist' u konteksti paradigmal'nykh zmishchen': gendernyj etjud [Intertextuality in the context of paradigmatic shifts: a gender etude]." *Aktual'ni problemy romano-germans'koji filologii u konteksti antropotsentrychnoji paradygmy: zbirnyk materialiv III Mizhnarodnoji naukovykh-praktychnoji konferentsiji [Current Problems of the Romance and Germanic Philology in Anthropological Perspective: Conference Proceedings of the III International Conference]*. (Kyjiv, 2021): 14–18 (In Ukr.). https://drive.google.com/file/d/1j1cD6Zoy_UjWr5i-j3hkBt0hVXXqtX2T/view
4. Vorobjova, O. P. "Slovesnaja holografija v pejzaznom disкурse Virdzhiniji Vulf: modusy, fraktaly, fuziji [Verbal holography in Virginia Woolf's landscape discourse: modes, fractals, fusions]." *Kognitsija, komunikacija, diskurs: Elektronnyi zbirnyk naukovykh prats'. Series "Filologija"* 1 (2010): 47–74 (In Russ.). <https://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/vypusk-nol-2010/vorobeeva-o-p>
5. Vorobjova, O. P. "Lingvistika segodnja: reinterpretacija epistemy [Linguistics today: reinterpretation of the episteme]." *Visnyk KNLU. Ser. Filologija* 16 (2) (2013): 41–47 (In Russ.).
6. Galuts'kykh, I. A. *Tilesnist' v khudozhniji prozi anglijs'kogo modernizmu i postmodernizmu (kognityvno-semiotychni studiji [Corporeality in literary prose of English modernism and postmodernism (Cognitive-semiotic studies)])* (Zaporizhzh'a, Krugozir, 2016), 627 (In Ukr.).
7. Ginzburg, K. "Primety. Ulikovaja paradigma i jejo korni [Omens. The circumstantial paradigm and its roots]." Ginzburg, K. *Mify – emblemy – primety: Morfologija i istorija. Sbornik statej [Myths – emblems – omens: Morphology and history. A collection of papers]*, transl. from Ital. and afterword by S. L. Kozlov (Moskva, Novoje izdatel'stvo, 2004): 189–241 (In Russ.).

© Воробйова О. П. [Vorobjeva O. P.], o.p.vorobjova@gmail.com

Інтерфеномени в парадигмальному вимірі, або що там за обрієм когнітології? [Интерфеномены в парадигмальном измерении, или что там за горизонтом когнитологии?] (Українською / На укр. яз.)

8. Zhluktenko, N. “Muzychni implikatsiji v novelistychnomu tsykli Kadzuo Ishiguro “Noktjurny”.” [Musical Implications in Kazuo Ishiguro’s Short Story Cycle “Nocturnes”]. *Myzyczna faktura literaturnogo tekstu: intermedialni studiji* [Musical Texture of a Literary Text: Intermedial Studies], ed. by Svitlana Matsenka (Lviv, Apriori, 2017): 253–260 (in Ukr.).
9. Ijerusalimskaja, A. O. “Intertekstual’nost’ vs Interdiskursivnost’ kak slozhivshijsja diskurs [Intertextuality vs Interdiscursivity as an accomplished discourse].” *Vestnik Severnogo (Arkticheskogo) Federal’nogo universiteta. Serija “Gumanitarnyje i sotsial’nyje nauki”* 2 (2016): 104–111 (In Russ.), doi: 10.17238/issn2227-6564.2016.2.104 <https://rucont.ru/efd/371985>
10. Kozlov, S. “Metodologicheskij manifest Karlo Ginzburga v tr’okh kontekstakh [Carlo Ginzburg’s methodological manifesto in three contexts].” *Novoje literaturnoje obozrenije. Teorija i istorija literatury, kritika i bibliografija* 8 (1994): 27–31 (In Russ.).
11. Krist’eva, Ju. *Izbrannyja trudy: Razrushenije poetiki* [Selected papers: The destruction of poetics], transl. from French (Moskva, “Rossijskaja politicheskaja entsiklopedija”, 2004), 656 (In Russ.).
12. Kubr’akova, Je. S. “Evol’utsija lingvisticheskikh idej vo vtoroji polovin’e XX v’eka (opyt paradigmal’nogo analiza) [The evolution of linguistic ideas in the second half of the 20th century (a practise in paradigmal analysis)].” *Jazyk i nauka kontsa 20 veka: sb. statej* [Language and science at the late 20th century: a collection of papers], ed. by Acad. Ju.S. Stepanov. (Moskva, Izd-vo RGGU, 1995): 144–238 (In Russ.).
13. Kun, T. *Structura nauchnykh revol’utsij. S vvodnoji stat’joji s dopolnenijami 1969 g.* [The structure of scientific revolutions. With an introduction and additions of 1969], transl. from Engl. by I. Z. Nal’otov (Moskva, Progress, 1977), 151 (In Russ.).
14. Leshchenko, A. V. *Narrativnaja napr’azhonnost’ khudozhestvennogo teksta* [Narrative tension of literary text] (Cherkassy, ChP Gordijenko Je.I., 2017), 336 (In Russ.).
15. Matsenka, S. *Metamystetstvo: slovnyk dosvidu terminotvorenn’a na mezhi literatury i muzyky* [Metaart: a dictionary of terms-building practice at the boundary of literature and music] (L’viv, Apriori, 2017), 120 (In Ukr.).
16. Selivanova, O. O. *Suchasna lingvistyka: napr’amy ta problemy* [Contemporary Linguistics: Trends and problems] (Poltava, Djvkill’a-K, 2008), 712 (In Ukr.).
17. Semchyns’kyji, S. V. *Zagal’ne movoznavstvo* [General Linguistics]. 2-d ed. (Kyjiv, AT “OKO”, 1996), 328 (In Ukr.).
18. Khansen-L’ove, O. A. *Intermedial’nost’ v russkoj kul’tur’e: ot simbolisma k avangardu* [Intermediality in Russian culture: from symbolism to avangarde], transl. from Germ. by B. M. Skuratov, Je. Ju. Smotritskji. (Moskva, RSHU, 2016), 450. (Series: “Rossika / Rusistika / Rossijevedenije”, IV) (In Russ.).
19. Chern’avskaja, V. Je. *Lingvistika teksta: Polikodovost’, intertekstual’nost’, interdiskursivnost’* [Textlinguistics: Polysemioticity intertextuality, interdiscusiveness] (Moskva, Knizhnyi dom “LIBROKOM”, 2009), 248 (In Russ.).
20. Chrzanowska-Kluczewska, E. “Corporeal imagination in the reception of verbal and visual artworks.” *Language – Literature – the Arts: A Cognitive-Semiotic Interface*, ed. by

- Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska and Olga Vorobyova. (Frankfurt am Main, Peter Lang Editions, 2017): 71–112 [Series Text – Meaning – Context: Cracow Studies in English Language, Literature and Culture. Vol. 14, Chrzanowska-Kluczevska, Elżbieta and Władysław Witalisz (eds.)]
21. Fill, A. *Das Prinzip Spannung: sprachwissenschaftliche Betrachtungen zu einem universalen Phänomen* (Tübingen, Gunter Narr Verlag, 2003), 206.
 22. Kirschenbaum, M. “What is ‘Digital Humanities,’ and Why Are They Saying Such Terrible Things about It?” *differences* 25.1 (2014): 46–63. <https://mkirschenbaum.files.wordpress.com/2014/04/dhterriblethingskirschenbaum.pdf>
 23. Morozova, O. “Transparency across semiotic modes: An ecological stance.” *Language – Literature – the Arts: A Cognitive-Semiotic Interface*, ed. by Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska and Olga Vorobyova. (Frankfurt am Main, Peter Lang Editions, 2017): 49–68 [Series Text – Meaning – Context: Cracow Studies in English Language, Literature and Culture. Vol. 14, Chrzanowska-Kluczevska, Elżbieta and Władysław Witalisz (eds.)]
 24. Nørgaard, N. “Multimodality and stylistics.” *The Routledge Handbook of Stylistics*, ed. by Michael Burke. (London and New York, Routledge, Taylor & Francis Group, 2014): 471–484 [Routledge Handbooks in English Language Studies Series]
 25. Nørgaard, N., Busse, B., Montoro, R. *Key Terms in Stylistics* (London-New York, Continuum, 2010), 269.
 26. Østreng, W. “Crossing scientific boundaries by way of disciplines.” *Complexity: Interdisciplinary Communications 2006/2007*, ed. by Willy Østreng. (Oslo, Centre for Advanced Study, 2008): 11–13.
 27. Quémada, B., Rastier, F., Courtés, J. *Analyse sémiotique du discours: de l'énoncé à l'énonciation* (Paris, Hachette supérieur, DL, 1991), 300.
 28. Rajewsky, I. O. *Intermedialität* (Tübingen, Francke, 2002), 216.
 29. Vorobyova, O. “Verbal holography, music, and emotions in Kazuo Ishiguro’s *Nocturnes*.” *Text – Image – Music: Crossing the Borders. Intermedial Conversations on the Poetics of Verbal, Visual and Musical Texts. In Honour of Prof. Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska*, ed. by Andrzej Pawelec, Aeddan Shaw and Grzegorz Szpila. (Frankfurt am Main, Peter Lang, 2021): 293–320. ([Text – Meaning – Context: Cracow Studies in English Language, Literature and Culture : [eds. Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska and Władysław Witalisz]. Vol. 19)
 30. Wolf, W. “Intermediality.” *Routledge Encyclopedia of Narrative Theory*, ed. by David Herman, Manfred Jahn and Marie-Laure Ryan. (London and New York, Routledge, 2011): 253–256.

Illustration materials:

1. Ishiguro, K. *Nocturnes. Five Stories of Music and Nightfall* (London, Faber and Faber, 2009), 221.
2. Ishiguro, K. *Nokt'urny. P'jat' istoriji pro muzyku ta smerkann'a* [*Nocturnes. Five Stories of Music and Nightfall*], transl. from Engl. (L'viv, Vydavnytstvo Starogo Leva, 2021), 216 (In Ukr.).

© Воробйова О. П. [Vorobyёva O. P.], o.p.vorobyova@gmail.com

Інтерфеномени в парадигмальному вимірі, або що там за обрієм когнітології? [Интерфеномены в парадигмальном измерении, или что там за горизонтом когнитологии?] (Українського / На укр. яз.)